

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii
Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ**

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Sectio II. Jesuitica de cæde doctrina refellitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

rum certò, ut dicis, at certissimè notum, de quo nemo sapiens, nemo doctus vel minimùm dubitet; scilicet illo generali præcepto, *non occides*, cædem injustam vetari. At cædes fontis, publicâ auctoritate, ac debito modo facta, iusta est; item illa, qua quis gravem injuriam cum moderamine inculpatae tutelæ repellit, quando aliter fieri nequit. Et ut optimè observat Cajetanus in *sum. V. Homicidium*, semper est mortale, *ex intentione* occidere, privata auctoritate, nec ulla est exceptio. Hinc rei sunt, quotquot ideò se defendunt, ut occidant, vel non sunt defensione contenti, nisi occidant; secùs verò illi, qui occidunt, ut se defendant, cum aliter se defendere nequeant, nisi occidant. Defendere autem licet, ut idem Cajetan. cum cæteris omnibus deinde testatur, vitam, libertatem, pudicitiam, bona, honorem, proximum; uno verbo, inquit, *necessaria ad vitam & virtutem, tum suam, tum suorum.*

S E C T I O I I.

Jesuitica de cæde doctrina refellitur.

Jesuiticam doctrinam de homicidio, quam suprà fideliter retuli, impugnandam hac sectione suscepisti *: quo eventu, jam jam constabit. Primum argumentum ab auctoritate Sanctorum Patrum ducis, qui prædictam doctrinam damnarunt: præter illos, quos Apologista laudaverat, aliquot etiam de tuo penu protulisti. At hi negant, cædem unquam licitam esse, etiam pro vita defendenda, contra D. Thom. & torrentem Scriptorum. Cum igitur vel explicentur, vel ab iis, quantum ad hoc, impune discedatur, cur non idem facere liceat, quando agitur de fortu-

* Pag. 380.

nis & honore? Quia, inquis, cum Leges propriæ vitæ defensionem permittant, tum Civiles, tum Ecclesiasticæ, & communis in eo sit Theologorum consensus; nihil mirum, si ab aliquot Patrum sententia, quæ illam fieri prohibet, jure aliqui discesserint *. Ain', Willelme, aliqui? quasi verò Doctorum torrens hanc justam defensionem suo calculo non approbet, non modò pro vita, verùm etiam pro fortunis, libertate, membris, pudicitia, honore, parentibus, amicis; & pro omnibus ad vitam & virtutem necessariis, ut ait Cajetanus suprà citatus, ad repellendum omne injuriæ genus, modò hæc gravis sit, ut ex Ambrosio idem auctor & alii Doctores ex utroque jure colligunt: quasi verò Hieronymus ab Apologisticis citatus non permittat ad repellendam vim, enervare latronis & piratæ fortitudinem. Quoniam verò pacto? amputatis scilicet manibus & pedibus. Sed quis neget latronem in eum statum redactum, in quo nocere amplius non valeat, occidi ultrà non posse? at, cum vix enervari queat, nisi occidatur, saltem ut plurimum, (nec enim, ô bone, Chirurghi manum expectat;) nunquam ferè enervare licet, nisi simul occidere licitum sit.

Præterea, non desunt, qui pauca illa, quæ vulgò in hanc rem adduci solent, verisimiliter explicent. Vel enim rem istam ad terrorem populo conciliandum exaggerant: vel homicidium illud intelligunt, quod ex odio, vel in vindictam, vel per se atque ex professio patratur; non verò ex mero justæ defensionis fine. nempè nemo potest se defendere, ut occidat; licet possit occidere, ut se defendat; scilicet contra injustam vim, & cum moderamine inculpatæ tutelæ. Vel ita rem intelligunt, ut alius modus vitam fortunæque servandi suppetat; vel quia non mera defensio, sed

fed aggressio ab iis supponitur. Sed cur in his diutius hæreo? cur jam actum ago? consule Willelme, innumeros auctores, qui de hoc argumento scripserunt; scilicet Eminentissimos Cardinales, Illustrissimos Præsules, Doctores celeberrimos, Theologos & Canonistas, sanctissimos & doctissimos homines. Sed hos omnes, præ tuis Janzenio, Sancygirano, Arnaldo, nihili facis. Non deest denique firmissima ratio, quam Regio-portuenses solvere debuissent. nempe omnem vim injustè illatam, si res gravis sit, repellere possum: sed illa omnia, de quibus suprà, gravissima sunt, & ad vitam honestè ducendam necessaria. Quæ sanè lex à naturâ nobis indita est. Et licet Deus summo jure agens, ea nobis prohibere possit, quæ jure naturæ nobis licent; nunquam tamen ita agere censendus est: ac proinde præcepto illo non occidendi, homicidium injustum tantummodò vetat.

Ut autem omnium ferè Theologorum consensum opponis Augustino, aliisque nonnullis Patribus, pro justâ vitæ defensione; cur eundem non opponis, pro defensione fortunarum, membrorum, parentum, honoris, pudicitiae? nempe in hanc sententiam iidem Theologi omnes descendunt, si duos aut tres excipiam. Igitur non imminuitur quidem, ut temerè dicis, Patrum auctoritas, sed benignè ac verissimiliter explicatur. Quod dicis, occidi sicarium Reip. jussu; aliqui ex Doctoribus ita censent: iidem tamen volunt, ejusdem jussu, quamlibet vim injustè illatam repellendam. Sed veriùs dixero, naturæ jussu ac lege id fieri. Si enim id natura vetaret; Resp. permittere non posset. Quòd demùm subnectis, non magnum esse Scholasticorum numerum, qui, servatis servandis, pro fortunis & honore defendendis, injustum aggressio-

rem

rem occidi posse dicant; falleris, Willelme, & tuo Lectori foedissimè imponis. Nempè tam pauci id negant, ut vix centesimam aliorum partem faciant: ut constet ex dictis suprà. Immò jam ostendi, Jesuitas in hac materia à communi aliorum sententiâ non discedere. Consule, quæso, & relege utrumque Apologiam, qui rem hanc egregiè discussit.

Tum congeris * multos Conciliorum Canones, contra homicidia voluntaria, immò & involuntaria. Sed ô bone, de injustis homicidiis agunt, saltem præsumptis, ad pœnitentiam imponendam. Ancyranus Canon 22. non 21. quem primo loco citas, hæc tantum habet. *qui voluntariè homicidium fecerint*: injustum scilicet. Idem dico de Canone 17. Agathensis; repetito in Epaonenſi. Idem de Canon. 16. non, ut habes, 28. Aurelianensis quarti: in quo res tam perspicuè proponitur, ut minimè omittenda esse videatur. *Quisquis, inquit, homicidium voluntate commiserit, ita ut occidere audeat innocentem.* Audin' Wendrocki, INNOCENTEM? Igitur injustum aggressorem occidi non vetat, justæ scilicet defensionis jure. Hic tuam fidem. Sed, inquis, illud idem apud Patres vindicta est, quod apud Jesuitas defensionis locum habet. Erras Willelme, erras: justa defensio honestus finis est: si quis ad vindictam eâ abutatur; quis eum excuset?

Deinde patientiam valdè commendas. † In hoc tecum sentio. Illud Evangelii de alterâ maxillâ percutienti præbendâ, & pallio cedendo tunicam auferre volenti, non præceptum, sed consilium est. equidem Augustinus ad cordis præparationem transtulit, id est, ad interiorem charitatem & benevolentiam, quâ homo Christianus, etiam inimicos, diligere jussus est. Exemplum Christi, non præceptum, sed

* Pag. 382. † Pag. 383.

confi-

consilium patientiæ constituit. Proximi sanè utilitati studendum, saltem voluntate, si non opere. Cum autem *ordinata* Charitas censeatur: licet possim contumelias & injurias à proximo pati, atque id laudabile sit, & virtutis heroicæ; nemo tamen dicat, me ad id præcepto teneri: alioquin vim vi repellere non liceret. Sed, inquis, illum, quem occidis, detrudis ad inferos. Ne scilicet eò me detrudat. Nam fieri potest, ut ego quoque noxæ lethali adstrictus sim eo temporis momento, quo quis injustè me aggredietur. Præterea, non intendo mortem proximi, sed propriæ vitæ defensionem. Sed hæc aliaque id genus que objicere posses centies diffolata fuerunt.

Et verò lepidissimus esse vidêris, dum nihil foris à nobis faciendum statuis, nisi quod utile sit, non nobis, sed inimico, cui prodesse velle debemus. Igitur nec Iudex reum ad mortem damnare potest; cum etiam Iudex præcepto charitatis teneatur: nec ullus contra sicarium vitam propriam defendere poterit. Quis hæc tibi concedat? quæ tamen ex iis, quæ à te dicta sunt, necessariò consequuntur. Quasi verò bonum meum, alterius bono, licitè præferre non possim; & Charitas, ut dixi, *ordinata* non sit.

Quod dicis, latronem enervari posse, amputatis scilicet manibus & pedibus, ex benevolentia; ridiculum est. Licet enim ex odio adversus illum id fieri non debeat, ac proinde illi nocere minime intendam; possum tamen propriæ Charitatis jure, meas fortunas contra illum tueri. Intendo igitur propriam defensionem, quam tamen procurare non possum, nisi per accidens alteri noceam. Sed hæc tyrones sciunt: & de his agere pudet: tu me coëgisti, qui hæc ignorare videris; nec distinguis contumeliam illatam, ab eâ quæ quis aliquem attentat, gravi scilicet, quæque jure naturæ

naturæ repelli potest. Sed quid honorem, quid pudicitiam, quid fortunas dico? tu ne vitam quidem, aggressoris cæde posse defendi, apertè dicis. Ut tuis principiis insistas, hoc tibi tenendum est. Sed malim cum Doctore Angelico, & omnium Doctorum turbâ, secus sentire. Charitatem obtendis, hominum perditissime: sed fictam; cum animus tuus immortale odium adversus Jesuitas & Ecclesiam Romanam alat. Hypocrita Charitatem illorum accusas, qui proprium sanguinem ultrò profunderent, ut cordi tuo Deus Charitatem infunderet.

S E C T I O I I I.

Dissolvuntur argumenta Jesuitarum.

Hic etiam bonam tuam fidem defidero, Wendrocki: sed frustra illud, quo potissimum cares, à te exigere. Argumenta, quibus Jesuitæ probant, honorem defendi posse, in sectionis titulo promittis*: at deinde non stas promissis. Nam præcipua per fraudem retices. Nempe ex eo naturali principio, quo vim vi repellere licet, injustè scilicet illatam, & in re gravioris momenti, manifestè sequitur, quòd, cum honoris esse possit injusta læsio, ea que gravis, in personâ scilicet gravi & honestâ, omnes jus habent, injustam illam læsionem arcendi ac prohibendi: jus enim quisque suum indemne servare potest; alioquin jus revera non esset. Deinde non modò vitam, quam quis injustè attentat, verum etiam alia ad vitam honestè ducendam necessaria justè defendere possum. Quis autem neget, honorem, verum scilicet, ad hunc finem necessarium esse? cum fieri non possit, ut vir honestus, qui honore omni excidit, honestè vivat. Sed ne quidem illud solvis, quòd

* Pag. 384.

* refel-